REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 238. Brașov, Miercurĭ-Joi 28 Octomvrie (10 Noemvrie). 1904.

Partidul și desertorii luĭ.

I.

Este o plângere fórte vechie a bărbaților noștri dedațĭ a judeca lucrurile mai cu temeiŭ, că în viéța nóstră publică românéscă ne omóră superficialitatea ce-o întêlnim aprópe la fie-care pas și în tóte părțile.

De doue-ḑecĭ de anĭ organul nostru își înalță ḑilnic rugile sale către diriguitorul sorț i popórelor nefericite, sĕ se îndure de noi Românii și sĕ ne scape odată de superficialitatea, de diletantismul înfricoșat, ce a adus cu sine, în lungul period, de când dăinuesce absolutismul parlamentar maghiar, ca tóte opintirile nóstre pe terenul politic-național sĕ fie nu numai zădărnicite, ci ca efectul lor sĕ se întórcă chiar în contra nóstră.

Până acuma ceriul încă nu ni-a ascultat; el este încă mânios pe noi, par' că ar vrea sĕ ne mai pedepséscă pentru pĕcatele nóstre și ale părinților noștri.

De aceea — cu durere trebue sĕ-o mărturisim — jocul diletantismului politic încă tot mai continuă la noi, ba a ajuns la un grad de frivolitate ne mai pomenit.

Sunt deja douĕ-ḑecĭ și trei de anĭ împliniți, de când representanții liberĭ aleșĭ ai poporului român din Ardeal, Bănat și Țéra unguréscă au întemeiat în memorabila conferență națională din Sibiiu, partidul nostru național, cel atât de îndușmănit și prigonit și — décă vom judeca după cele ce se petrec aḑĭ — încă nu am putut ajunge nicĭ măcar așa departe ca sĕ ne dăm sémă cum se cade, bĕtrânĭ și tinerĭ, despre angajamentul sfânt, pe care l'am luat atuncĭ asupră-ne, noi Românii, față cu națiunea nóstră și cu viitorul ei.

Până la 1881 eram divisațĭ în mai multe tabere, dintre carĭ fiecare își avea un program, un mod de procedere mai mult séu mai puțin deosebit. Se găseau în tóte taberele în mare numĕr rĕsleții și rĕtăciții, carĭ nu putéu fi disciplinațĭ fiind-că lipsea acea organisațiune și acea autoritate covîrșitóre, care sĕ-i îndrume la ordine și la ascultare. Lupta națională se purta decĭ în condițiunĭ nefavorabile, deși trebue sĕ se constate că în fruntea acțiunilor de pe vremurĭ s'aflau bărbațĭ cu capacitate și cu vadă, carĭ luptau cu multă desinteresare pentru drepturile poporului.

Inițiativei în adevĕr patriotice și naționale a acestor bărbațĭ și consciinței mai înălțate despre datoria și chemarea românéscă a fiilor luminațĭ ai némului în genere este a se mulțumi că luptătorii noștri din tóte taberele șĭ-au dat mâna la 1881 și au hotărît sĕ fie de aci încolo una și nedespărțițĭ, formând un singur partid național și înălțând stégul solidarității naționale a tuturor Românilor din statul ungar.

N'a fost numai o hotărîre luată cu iuțélă, într'un moment de înflăcărare și de însuflețire, ci a fost resultatul unei mature și îndelungate precugetărĭ și a unor esperiențe și mai îndelungate. Și au reamintit atuncĭ Românii parabola plină de înțelepciune cu nuiaua, pe care o póte rupe și un copil și cu legătura de nuiele, pe care nicĭ omul cel mai tare nu o póte frânge, și șĭ-au ḑis: Causa nóstră este în mâna nóstră; numai unindu-ne tóte forțele naționale într'un puternic mănunchiŭ va cumpĕni și glasul nostru ceva în acéstă țéră, numai așa ne va fi cu putință a ne validita în privința națională și a pregăti poporul nostru pentru grelele lupte ce-l mai așteptă.

La mărĕța hotărîre de atuncĭ a contribuit convingerea, că toțĭ suntem amenințațĭ de unul și acelaș pericol și că e peste putință de a pune stavilă nisuințelor de cutropire și desnaționalisare altfel, decât prin concentrarea și organisarea într'un partid c'un singur program național.

Că n'a fost numai foc de paie ceea-ce s'a stabilit la 1881, o dovedesce atitudinea poporului nostru în timpul, ce ne desparte de acea dată memorabilă; o dovedesc multele jertfe, ce el le-a adus cu dragă inimă penttu partidul național prigonit și pentru causa românismului în genere.

Alipirea și credința către marele ținte ale partidului național, dovedită de poporul nostru — înțelegem pătura mai deșteptă și mai conscie a lui — o rĕsplătesc de tot rĕu aceia, carĭ în ḑilele cele mai grele ce le străbate acest partid, în loc sĕ sară în ajutorul lui, nu numai îl părăsesc ca nisce infidelĭ, dér ridică chiar mâna lor sacrilegă în contra lui și a programului lui.

Ce vor ḑice aceia, carĭ au suferit temniță și tot felul de pedepse și umilirĭ pentru cinstea și gloria stégului acestui partid; ce va ḑice nesfîrșitul lanț de „agitatorĭ" din tóte păturile poporului, începênd de la fruntașiĭ de pe la orașe până la cei mai simpli țĕranĭ și țĕrance ajunșĭ pe mânile păzitorilor „ideei de stat", ce vor ḑice toțĭ aceștia, când vor auḑi pe pretinșiĭ înainte mergĕtorĭ ai junimei moderne, ḑicênd, că cetățuia, ridicată de Românĭ spre apĕrarea lor înainte cu douĕ ḑecĭ de anĭ, ei se vĕd nevoițĭ a-o părăsi, fiind blocată de forțele dușmane, și a-o părăsi fără de luptă și fără de jertfe premergĕtóre, de bună voie, pentru-ca, trecênd pe șesul stăpânit de inimic și decĭ ne mai fiind molestațĭ în viitor de ghiulelele și șrapnelele lui, sĕ încerce a relua fortăréța prin încunjur.

Orĭ nu e întocmai așa procederea celor ce s'au însoțit cu deputatul Dobrei spre a face acésta minune a minunelor?

Brașov, 27 Octomvrie v.

Progresele propagandei aromâne. Cu tótă oposiția înverșunată a Sinodului din Constantinopol și prigonirile mitropoliților și a fanaticilor grecĭ, propaganda românéscă în Macedonia merge din succes în succes. Am înregistrat tóte progresele semnalate până acum. Pentru aḑĭ avem de înregistrat nouĕ succese după relațiunea pe care „Politische Correspondenz" din Viena o primesce din Constantinopol. Étă aceea relațiune:

In ultimele lunĭ propaganda românomacedoneană școlară și eclesiastică exarhistă, în vilaetul Monastir, a devenit așa de tare și a făcut atâtea progrese, mai cu sémă în eparchiile patriarhiste Costoria, Florina și Ochrida, încât metropoliții grecĭ din acele regiunĭ avertiséză cu insistență despre acest pericol, atât patriarchatul ecumenic cât și sinodul patriarhal. Se ḑice că unii mitropolițĭ ar fi sfătuit patriarchatul și sinodul sĕ acorde concesiunĭ Românilor macedonenĭ, spunênd, că décă nu se vor satisface dorințele eclesiastice ale românilor macedonenĭ, sunt de temut marĭ perderĭ pentru patriarhat. Se asigură, că după încetarea crisei actuale, patriarhatul ecumenic se va ocupa neapărat de cestiunea românilor macedonenĭ. E tot așa de sigur însĕ că patriarhatul nu va face concesiunĭ seriόse românilor macedonenĭ. La acest lucru trebue sĕ ne așteptăm dér el este departe de a fi de natură ca sĕ ne îngrijéscă, séu sĕ aducă vr'o stânjenire propagandei române în Macedonia.

Alegerile pentru camera italiană. Până acuma sunt cunoscute resultatele din 492 cercurĭ electorale, în carĭ au reușit 294 deputațĭ guvernamentalĭ, 46 aparținĕtorĭ opozițiunei clericale, 27 radicalĭ, 25 socialiștĭ și 16 republicanĭ. In 84 cercurĭ au loc balotagii. Impresia generală este că resultatul alegerilor constitue o înfrângere a partidelor estreme și că greva recentă generală a causat o reacțiune vie în tóte păturile sociale. Semnificativă este în privința acésta înfrângerea anarchiștilor, socialiștilor și a republicanilor în orașele marĭ ca Milano, Genua, Turin, Neapole, Parma, Ancona și Livorno.

Un sfat dat la timp.

„Alkotmány" de Dumineca face într'un articolaș nisce observațiunĭ interesante cu privire la amărăciunea ce a produs'o în sînul naționalităților nemaghiare noul proiect de reformă școlară.

Naționalitățile, ḑice amintita fóie, sub care înțelegem numai pe Germanĭ, Slovacĭ, Românĭ, Rutenĭ, Sêrbĭ, Croațĭ și Venḑĭ — deși după legea (neesecutată) a naționalităților și Maghiariĭ sunt „naționalitate" — au fost prin banĭ și forță brutală întrebuințate de stăpânirea de partid liberală sĕ-i lifereze din cercurile electorale contingentul cel mare al majoritățiĭ parlamentare liberale; drept recunoscință guvernele nicĭ-odată n'au esecutat legea de naționalitate și au făcut ca acésta sĕ devină o *„ilusiune frivolă"*. Numai așa s'a putut întêmpla, că în cei trei-ḑecĭ de anĭ trecuțĭ abia a avut loc o mișcare seriósă în sînul naționalităților.

„Acum însĕ — ḑice „Alkotmany" — ne putem aștepta la o întorsătură tristă pe acest teren. Acum, când în Austria ia dimensiunĭ îngrozitóre lupta dintre naționalitățĭ (veḑi evenimentele dela Innsbruck), ér în Ungaria liberalismul a împins parlamentarismul într'o crisă și peste acésta șĭ-a ridicat la noi capul și socialismul internațional: acum trebue sĕ ținem cont de acțiunea naționalităților, pe care a produs'o proiectul de reformă școlară al guvernului Tisza, ale căruia disposițiunĭ nasc între cetățeniĭ nemaghiarĭ o fierbere, ce se lățesce vĕḑênd cu ochiĭ".

Vorbesce apoi de acțiunea Sașilor, pe care n'o află corectă, pentru-că n'ar fi sinceră. Mai seriósă i-se pare lui „Alkotmány" acțiunea Românilor, Sêrbilor și Slovacilor. Amintesce protestele episcopatelor contra proiectului Berzeviczy, — campania „pasionată și belicósă" a presei române și sêrbescĭ și manifestația contra proiectului din cestiune a întrunirei de la Brad.

E greu a liniști spiritele agitate — continuă „Alk," — si e trist, că un guvern liberal și în proiectele sale de lege e așa de stângaciŭ în a dovedi, că nu merge alăturĭ cu agitatoriĭ naționalităților în cestiunea ultra șovinismului, în care vré sĕ întrécă pe Jidovĭ, ale căror sentimente maghiare noi (cei de la „Alkotm") nu voim nicĭ-odată a le recunósce.

Arată apoi, că guvernul liberal, ca și agitatoriĭ pórtă vină, că naționalitățile sunt așa de turburate. „Sĕ învĕțăm și sĕ ne cumințim din pilda tristă ce ni-o dă Austria; noi n'avem lipsă de cestiunea naționalităților!"

Cu tóte că fóia partidului poporal n'ar vré sĕ scie de acéstă fatală cestiune, totușĭ se pare că de astă-dată consciința mai bună o face sĕ-șĭ reamintéscă, că în programul partidului se află un punct, care pretinde consciențiósa esecutare a legiĭ naționalităților; o face în deosebĭ sĕ chibzuéscă, că décă acéstă esecutare e imposibilă, fiind-că nimenĭ, nicĭ cei de la „Alkotmany" nu o vor sincer și hotărît sĕ o facă posibilă, cel puțin sĕ nu fie amărîte prea peste mĕsură popórele nemaghiare, — căcĭ étă ce se întêmplă în Austria când amărăciunile și încordările dintre popóre cresc prea tare! Decĭ termină dând conaționalilor și guvernului, următórele sfaturĭ:

„Tocmai pentru acésta nu putem sĕ salutăm cu deplină liniștire, că „Országos Magyar Szövetség", pe ḑilele de 5, 12, 19, 26 Nov. și 3 Dec. aranjază nisce conferențe, ai căror conferențiarĭ sunt: Paul Balogh, Edm. Sebestyen, Octav Hango. Iosif Ajtay, Ludwigh R., Mihail Réz, Jancsó Benedek și Fenyvesi Som(!) carĭ se vor ocupa esclusiv cu *cestiunea naționalităților* Noi rugăm pe aceștĭ domnĭ: sĕ vorbéscă în tonul iubirei. Guvernul ar puté apoi ca *încă la timp sĕ modifice proiectul de reformă școlară asu fel*, în cât scutind pe deplin drepturile statului maghiar, *sĕ nu agite fără causă pe poporul nemaghiar, care constitue 48% din populațiunea țeriĭ"*.

Revisuirea.

(Desbaterea în dietă. — Atitudinea partidelor.)

Lupta ce s'a început în dietă în jurul propunerei de revisuire a regulamentului camerei, își face acum cursul sĕu rapid și violent.

In ședința de Lunĭ deputatul *Rakovsky* (partidul poporal) a ținut un discurs ațîțător revoluționar, care a produs sensație. El a învinuit pe Tisza, că totdéuna a apĕrat abusurile și că pe calea pe care a pornit, va ajunge acolo unde — însușĭ a spus'o odată — jócă rol glonțul și furcile. Sistemul parlamentar actual este un parlamentarism mincinos, care confiscă drepturile.

In rĕspunsul sĕu *Tisza* a fost fórte violent. Declară între altele, că nu vré sĕ întroducă clotura, însĕ îşi va desfăşura tóte puterile, spre a face sĕ înceteze abusul cu drepturile parlamentare. Tisza constată, că discusiunea a degenerat şi acum în obstrucţiune.

— Nu negăm! dice *Molnar* I.

— Acésta îndreptăţesce majoritatea, ca într'un moment dat *sĕ-şĭ ia refugiu la mijlóce mai aspre*, rĕspunde Tisza.

Aplause în drépta liberală, sgomot mare pe băncile oposiţiei, de unde se strigă: Poftesce şi disolvă camera!

Tisza continuând dice, că nu e aicĭ vorba despre marile libertăţĭ ale „naţiunei“, ci despre înlăturarea unor apariţiunĭ bolnăviciónse şi despre punerea la regulă a unor domnĭ *parasitarĭ* din punct de vedere politic.

— Intrébă „naţiunea“! strigă mai mulţĭ din stânga.

— Fiţĭ convinşĭ, rĕspunse Tisza, că décă va fi necesar, fără nicĭ o şovăire voiŭ apela şi la acest mijloc şi vom sta faţă 'n faţă la alegerĭ. Sunt convins, că „naţiunei“ i-s'a urît de scenele ce se petrec aicĭ.

La fine *Tisza* a declarat, că politică maghiară cu succes numai aşa se póte face, décă se va *mătura gunoiul*, care împiedecă acéstă politică.

Desbaterea s'a continuat în şedinţa de erĭ, *Marţĭ*.

*

Declaraţia contelui *Tisza*, că décă va fi necesar are sĕ aplice mijlóce mai aspre, se interpretéză în cercurile oposiţionale ca o ameninţare cu *disolvarea dietei*. In sînul partidelor oposiţionale s'a şi iniţiat deja organisarea pentru *nouele alegerĭ*, căcĭ se crede ca sigur, că guvernul vrênd nevrênd va trebui sĕ disolve dieta, décă nu va renunţa la revisuire.

Un moment marcant al situaţiunei este şi acela, că între partidele oposiţionale s'au deschis negocierĭ pentru o *acţiune comună*. Partidul poporal şi grupul-Szederkenyi, s'au aliat deja, şi se speră, că în coaliţiunea acésta va întra şi contele *Apponyi* cu ai sĕi. Se fac încercărĭ, ca şi *Banffy* se între în coaliţiune. *Kossuthiştii* nu prea sunt învoiţĭ cu acţiunea comună, ei au decis sĕ urmeze a combate guvernul isolaţĭ de celelalte partide oposiţionale.

Manifestaţiĭ contra proiectului Berzeviczy.

Am făcut deja amintire despre întrunirile puse la cale în cercul Dobrei, la Orăştie şi la Brad, de domnii Vlad şi soţĭ. Ele au fost convocate simplu pe cercurĭ electorale, şi acest fapt, l'am criticat din punctul de vedere al principiilor ce le profesăm. Este, decĭ, o apucătură fórte nelealâ a fóiei din Orăştie când vré sĕ ne insinue, că am fi desaprobat protestarea făcută în acele întrunirĭ contra proiectului din cestiune.

Dér nu voim sĕ polemisăm, ci numai sĕ raportăm pe scurt cele petrecute.

In adunarea de la Ilia-mureşană s'a votat o resoluţiune, care încheie aşa:

„Adunarea alegĕtorilor şi a poporului întrunit (din cercul electoral Dobra) protestéză în mod sĕrbătoresc în contra disposiţiunilor periculóse şi antipatriotice depuse în proiectul de reformă al legii şcolare presentat dietei prin ministrul de culte, şi învită pe deputatul cercului a face în contra acestui proiect de lege cea mai hotărîtă oposiţiune“.

Resoluţiunile luate în cercul Dobrei sunt de acelaşĭ cuprins. La Orĕştie şi Brad a rĕmas afară pasagiul relativ la „însărcinarea deputatului“.

In Sibiiu s'au întrunit Vinerĭ membrii românĭ ai congregaţiei comitatense la o consfătuire, la care au luat parte şi alţĭ alegĕtorĭ din comitat. Intrunirea a ridicat protest în contra proiectului de lege al lui Berzeviczy, votând încredere şi mulţămită episcopatului român, pentru atitudinea observată faţă cu el. Consfătuirea a fost condusă de presidentul clubului d-l Dr. Liviu Lemenyi.

*

Sêrbii din ţéră protestéză contra proiectului prin *adunărĭ bisericescĭ*, şi nu numai cei din Ungaria, ci şi cei din Croaţia-Slavonia.

După adunarea de la Neoplanta, s'a convocat pe diua de 12 Nov. n. o adunare bisericéscă la *Timişóra*. In *Carloveţ* se vor aduna de asemenea membrii eparchiilor sêrbescĭ pentru a protesta contra proiectului. Oraşele *Mitroviţa* şi *Ruma* (Croaţia) încă se pregătesc a protesta, deşi se dice, că din partea guvernului croat s'a comunicat în mod confidenţial în mai multe părţĭ, sĕ nu se ţină ast-fel de adunărĭ, deóre-ce *guvernul unguresc ar fi promis, că va modifica paragrafii din proiect, gravaminoşĭ pentru naţionalităţĭ.*

Svonul acesta este numai o apucătură în scop de a mulcomi pe Sêrbĭ.

Scandalul din camera francesă.

Cetitorii noştri cunosc afacerea delaţiunilor din ministeriul de rĕsboiŭ frances, unde era organisat un serviciu special, conţinênd 12.000 dosare cu denunţărĭ făcute prin mijlocirea agenţilor marelui Orient al francmasonilor.

Deputatul *Guyot* de Villeneuve, fost căpitan brevetat pentru statul major şi demisionat când cu afacerea Dreyfus, câştigându-şĭ prin mijlocirea subsecretarului Marelui Orient, carele însu-şĭ s'a scârbit de spionagiul infam, actele necesare, a interpelat în camera francesă. Ministrul de rĕsboiŭ însĕ a tăgăduit, că ar avé cunoscinţă de serviciul de spionagiu, punênd vina pe căpitanul Mollin, care ar fi lucrat de capul sĕu.

Diarul „Figaro“ însĕ a dovedit prin copii fotografice complicitatea lui André şi Combes, aşa că strîmtoraţĭ, cum nicĭodată n'a mai fost strîmtorat un guvern, în şedinţa de Vinerea trecută au trebuit sĕ mărturiséscă adevĕrul, acoperindu-se cu pretextul, că au vrut sĕ salveze republica şi altele d'al d'aste.

In numita şedinţă deputatul naţionalist *Syveton*, fost profesor de liceu cu cualificaţia pentru universitate, dat afară din învĕţămênt tot cu ocasiunea procesului Dreyfus, a aplicat ministrului de rĕsboiŭ *André* douĕ palme straşnice, aşa că i-s'au umflat amêndoi obrazii şi l'au apucat ameţelile, cădênd în braţele lui Combes.

Syveton a fost esclus din cameră pentru 30 dile şi va fi dat în judecată.

Asupra acestei pălmuirĭ părerile sunt deosebite. Cei mai mulţĭ o condamnă şi însu-şĭ diarul „Figaro“, protagonistul campaniei antidelaţioniste în numĕrul ce ne sosi astădĭ se esprimă asupra faptei lui Syveton precum urméză:

„Nu putem sĕ nu deplorăm din tóte punctele de vedere agresiunea d-lui *Syveton* contra generalului André. Proclamaţiunea deputatului arondismentului II (Syveton) către alegĕtorii sĕi nu póte justifica un asemenea act.

Preşedintele de consiliu şi ministrul de rĕsboiŭ au fost demascaţĭ în adevĕr, cum dice d-l Syveton în proclamaţiunea sa, că au dat pradă armata delaţiunei şi că au deghisat impudenţĭ adevĕrul pretindênd, că n'au sciut de odiósele practice ale lui Mollin şi Vadecard. Nu vedem însĕ câtuşĭ de puţin ce au putut adăoga palmele aplicate de d-l Syveton veştedirei aplicate culpabililor de conscienţa publică.

Décă ministrul de rĕsboiŭ este „desonorat“ prin revelaţiunile agravante ale ultimelor dile, după-cum afirmă cu drept cuvênt deputatul naţionalist, morala este rĕsbunată şi singura sancţiune, ce mai era încă de dorit, era a sci, că căderea guvernului delaţiunei masonice, fiind de ordine politică, nu depinde decât de voturile Camerei şi nu de gesturile nesocotite ale d-lui Syveton.

Departe de a contribui la desnodamêntul necesar, un asemenea scandal nu putea decât sĕ asigure, prin reacţiune, un succes Cabinetului.

Cu tóte acestea, actul blamabil al d-lui Syveton n'a restabilit decât provisoric norocul ministeriului... Cabinetul Combes-André rĕmâne atins mortal şi condamnat definitiv“.

Rĕsboiul ruso-japones.

Despre *situaţiunea la Port-Arthur* vin scirĭ cu duiumul. Tóte vorbesc despre marile succese, ce le-ar fi obţinut în dilele din urmă armata asediatóre. Un singur cusur au: nu derivă din sorginte absolut ireproşabilă.

După scirĭ din Londra venite, firesce, din *Cifu*, starea la Port-Arthur ar fi următórea:

Forturile *Erlungşan*, *Tungşuşan* şi *Kihvanşan* au fost cucerite de Japonesĭ cu jertfe enorme. Décă le va succede a cuceri şi fortul *Vangtai*, atuncĭ Japonesii nu vor mai puté fi scoşĭ din nouĕle posiţiunĭ cucerite, de órece Vangtai, care aparţine grupului *Itşan*, este cel mai înalt şi domineză celelalte forturĭ.

După o scire din *Cifu*, Japonesii ar fi ocupat brîul de fortificaţiunĭ interne. Operaţiunile şi le-au condus din fortul *Erlungşan*, pe care l'au fost cucerit într'o luptă ce a durat trei dile. Din Erlungşan ei pot sĕ bombardeze în tóte direcţiunile posiţiile de luptă rusescĭ. De Joia trecută începênd bombardarea e fórte violentă, Sâmbătă séra ea şi-a ajuns culmea, căcĭ atuncĭ Ruşii au fost siliţĭ sĕ se retragă în întăriturile de la Liaoteşan.

Tot din *Cifu* se depeşază, că la 6 Nov. n. *Ruşii ar fi părăsit forturile de la nord şi ost*, retrăgându-se în posiţiunile puternic întărite din *Liaotişan*. Japonesii dau credĕmênt acestor faime şi de pe acum încă jubiléză asupra căderii Port-Arthurului.

Pe câmpul de rĕsboiŭ din *Manciuria* nimic deosebit. Generalissimul *Kuropatkin* telegrafiază la Petersburg cu data de 7 Nov., că inimicul a atacat la flancul drept un regiment rusesc, dér a fost respins. Kuropatkin mai amintesce despre nisce ciocnirĭ neînsemnate de avantposturĭ.

Tot acésta o anunţă şi generalul *Sacharow* într'un raport telegrafic. El vorbesce mai ales despre micĭ lupte de artilerie şi adauge la fine, că la 6 şi 7 Nov. nóptea a fost linişte completă.

Erna a dat de-abinele peste beligeranţĭ. Pe ţĕrmii rîului Saho a cădut zăpadă mare şi frigul e cumplit. Atât Ruşii, cât şi Japonesii îşĭ fac bordee sub pămênt, ca sĕ se scutéscă contra frigului.

SCIRILE DILEI.

— 27 Octomvrie v.

Biuroul de pressă ungar. Dilele acestea s'a pensionat d. *Berczik* Arpad şeful biuroului de presă de pe lângă presidiul ministerial, după un serviciu de 40 anĭ. „Vas. Ujs.“ publică portretul lui Berczik şi note biografice, din carĭ vedem, că Berczik este o persónă apreciată în literatura maghiară, ér succesul principal al activităţiĭ sale ca şef al biuroului de presă, a fost combaterea articolelor ostile Maghiarilor publicate de „agitatoriĭ“ *românĭ şi germanĭ* (saşĭ) în presa din strĕinătate. O serie întrégă de publicaţiunĭ din ramura acésta au apărut la iniţiativa lui Berczik.

Biuroul de presă se va împărţi de acum înainte în douĕ secţiĭ. Secţia biurocratică va fi condusă de *Ürmösy Miklos*, ér cea politică de Edm. *Klein*.

In biuroul de pressă sunt aplicaţĭ funcţionarĭ pentru tóte limbile din Apus şi Orient, şi tot ce se scrie despre Ungaria în pressa din ţéră şi din strĕinătate

---

FOIELTONUL „GAZ. TRANS.“

Un banchet

pentru 26.000 persóne.

Douĕ-decĭ şi şése de mii de persóne întrunite la un banchet! Ai crede, că aşa ceva numai în America se póte. Şi totuşĭ nu este aşa. Banchetul acela uriaş a avut loc la 30 Octomvrie în galeria de maşine din *Paris*.

O miie cincĭ sute de hotelierĭ s'au asociat spre a pune la cale minunea acésta şi au adunat 3000 de pânzăturĭ de mese cu carĭ ai fi putut acoperi o distanţă de 13 chilometri, numĕrul farfuriilor întrecea cifra de 100.000, tot aşa şi alte scule trebuinciónse la mâncare. O turmă de 200 de porcĭ a trebuit sĕ se taie pentru a satisface trebuinţele banchetiştilor în ceea-ce privesce jambónele. S'au mâncat 250 metri de cârnaţĭ şi 5000 galiţe (paserĭ), precum şi 1300 chilograme de altă carne. Zaharul, ce s'a dat numai la cafele, a fost 1000 chlgr., ér ţigările ce s'au fumat, décă le-ai fi pus unele lângă altele, ar fi acoperit o distanţă de $2^1/_2$ chlm. Pentru cei-ce vor fi curioşĭ a afla ce cantitate de lichide s'a consumat în vinurĭ, bere, cafea etc. étă şi cifra lichidelor: Ea nu este mai mică de 85.000 litri.

Revista *„L'Illustration“* din Paris publică un tablou al galeriei cu mesele încărcate şi cu convivii la mese. Printre mese era lăsat loc liber, pe unde se plimbau heroldi călărĭ dând semnalele cu górna.

Acest banchet a fost aranjat de redacţia diarului *„Matin“* din incidentul congresului federaţiunei societăţilor pentru ajutorul mutual.

Aceste societăţĭ numĕră 4 milióne de membri şi îmbrăţişéză tóte nevoile ómenilor sĕracĭ, purtând diferite titlurĭ, ca: „Pânea mutualităţii“, „Laptele copiilor mutualităţii“, „Mutualitatea maternelă“, „Mutualitatea şcolară“, „Mutualitatea familiară“, „Dotaţiunea fetelor“, „Ajutorul mutual pentru cultura rurală“ etc.

Numĕrul societăţilor pentru ajutorul reciproc se urcă astădĭ la 19.000. Societăţile sunt organisate în sindicate, sindicatele în uniunĭ, ér uniunile în federaţiune.

Incasările federaţiunei au fost la 1901 *cincĭ-decĭ de milióne*, ér cheltuielile 40 milióne. Statul dă federaţiunei o subvenţie anuală de 3 milióne, departamentele şi comunele 800.000. Membrii onorarĭ, carĭ plătesc tóte taxele, fără sĕ beneficieze, sunt 400.000.

In fie-care an se ajutoră câte 500.000 membri cu doctorĭ şi medicamente în cas de bólă, cu sprijin în banĭ la cas de nevoie şi 120.000 persóne neputinciónse şi bĕtrâne capĕtă ajutor de câte 100 francĭ anual.

„Ajutorul mutual — dice revista francesă — este o operă de origine francesă şi care a rĕmas latină în desvoltarea sa, căcĭ nu se află, decât în Italia, Belgia, Spania şi în America spaniolă. Concepţia mixtă séu mai bine complexă, pe care o realiséză, se opune atât sistemului *prevederii libere* adoptat în Anglia, cât şi sistemului *asigurării obligătóre* adoptat în Germania şi Austria.

„Societăţile mutuale francese sunt în adevĕr un product spontan al instinctului naţional. La început grupurĭ de ómenĭ, apropiaţĭ prin comunitatea profesiunei şi a vieţii dilnice, se constituiau în jurul unei parochii, primării séu usine, în jurul unuia dintre şefii séu fraţii lor mai îndrăsneţĭ şi mai luminaţĭ, cu scop de a căuta prin unirea voinţelor bune şi a resurselor disponibile *a se ajuta unii pe alţii*, nu numai pansând ranele presentului, dér silindu-se a diminua efectul relelor şi în viitor. La început nu se gândiau decât la spriginirea bolnavilor, înmormêntarea morţilor şi la uşurarea temporară a indigenţei accidentale.

In curênd însĕ s'a ivit necesitatea de a întreţiné pe bĕtrânĭ şi pe infirmĭ, a ajutora pe orfanĭ şi vĕduve. Complexitatea cestiunilor sulevate de nóuele pretenţiunĭ, precum şi grija de a întrebuinţa cât se póte mai bine fondurile puse în reservă de către mulţimea de ómenĭ umilĭ şi care crescea mereu, determină o serie întrégă de invenţiunĭ şi amelioraţiunĭ, la carĭ interesul tardiv al economiştilor şi ómenilor de stat n'aducea decât un sprigin secundar“.

Ideia ajutorului mutual, ajunsă la aşa o înflorire în Franţa, ar trebui imitată şi în alte ţĕrĭ. — *st.* —

este controlat și adus la cunoscința ministrului-președinte.

Alegerile pentru congregația comitatului Lugoș s'au terminat. Pe întrega linie, cu puține escepțiunĭ, scrie „Drapelul", au reușit listele guvernamentale. Intre membriĭ aleșĭ sunt în absolută majoritate funcționariĭ comitatensĭ, de stat și ai societățiĭ căilor ferate austro-ungare.

Crisa patriarchatului. Din Constantinopol se telegrafiéză, că ultimul consiliu de miniștri s'a ocupat cu respunsul patriarchului, care este cunoscut, fără a lua vre-o hotărîre. Acésta va fi luată în consiliul de miniștri de adĭ. Populațiunea grécă din insula Metelin a ținut o întrunire în care a desaprobat atitudinea mitropolitului de acolo, care face parte din oposiția sinodului. Asemenea manifestațiunĭ se pregătesc și în alte eparchiĭ ai căror mitropoliţĭ fac parte din oposiția sinodului. Se crede, că se va cere fórte grabnic Porței sancțiunea desbaterilor legale ale consiliului comun patriarchal în contra oposiției, întru cât conflictul prelungindu-se posiția patriarchului ar deveni critică și, neavêndu-se sancțiunea, chiar de nesusținut.

Esamene cu distincție. Ministrul de interne publică într'o circulară lista candidaților de notarĭ, carĭ au făcut esamenul administrativ cu distincție. Intre aceștia vedem și pe următoriĭ: George *Neamțu* (Clușiŭ), Valer *Popovicĭ* (Becĭcherec), Ioan *Pralea* (Clușiŭ). Ministrul pune în vederea viceșpanilor, ca pe acei candidațĭ carĭ s'au distins la esamene, sĕ-i prefere la alegerĭ.

Emigrările în America pare că au luat un avênt mare către sfîrșitul anului. Dilele acestea un sas aflător în *Innsbruck* a întêlnit pe stradile capitalei tiroleze un grup de Sașĭ și Românĭ, carĭ neavênd loc pe vapórele din Fiume, au fost trimișĭ gratuit la Antwerpen. Erau tot ómenĭ tinerĭ și câteva fete din Șoroștin. Româniĭ — scrie „S. D. T." — au avut o bucurie estra-ordinară, audind în orașul strein accentele limbei lor materne.

Accident neplăcut. Zilahy Tibor locotenent de jandarmĭ din Macău, mergea dilele acestea cu trenul la cununia sa, ce avea de gând sĕ o celebreze în Gy. S.-Miklos cu o domnișóră din familia *Csiki*. In Hașfalău așteptând trenul vicinal, ca sĕ-i trécă timpul, s'a ocupat cu revisuirea bagajelor sale și umblând cu un revolver acesta s'a descărcat rănindu-l la un ochiŭ In loc sĕ mérgă la cununie, acum s'a dus la Clușiŭ, la clinică. Rănirea nu e gravă, vederea ochiului însĕ este perdută Cununia se dice că se va face peste 3—4 sĕptĕmânĭ.

Un mĕr înflorit. In grădina proprietarului casei de pe Plaiul pușcașilor (Schützenwiese) nr. 2 a înflorit un mĕr. Făcêndu-se în aceeași grădină săpĕturĭ s'au aflat în pămênt numĕroșĭ gândacĭ de Maiŭ vii.

— In legătură cu acésta mai publicăm și scirea, ce ni-o comunică un vînător, care mergênd dilele acestea la vînătóre în Poiană, a găsit numĕróse fragĭ cópte.

Ilusionistul Carmellini a dat representațiĭ Sâmbătă și Duminecă în sala cea mare de concerte de la Redută. Producțiunile lui au fost neîntrecute și publicul a rĕmas cu desĕvêrșire satisfăcut de escelentele-i prestațiunĭ. A produs sensație generală mai ales prin ghicirea gândurilor ér în echilibristica de salon s'a întrecut pe sine însușĭ. La dorința generală, d-l *Carmellini* va mai da adi, Mercurĭ séra, o ultimă representație.

Evenimentele de la Innsbruck.

Inmormêntarea tînerului pictor *Pezzey*, ce a avut loc Duminecă d. m. pe cheltuiala comunei, a decurs *în liniște și fără nicĭ un incident*, care ar fi conturbat ordinea publică. Mai multe mii de persóne, au petrecut pe nenorocitul pictor, care a cădut jertfă tulburărilor sângeróse, la ultimul locaș pămêntesc și nenumĕrate cununĭ depuse de societățile germane, orașul Innsbruck etc. împodobeau sicriul. Lângă mormênt a ținut un scurt discurs primarul orașului, care a presentat pe Pezzey drept martir al cestiunii germane în Tirol. A vorbit apoi deputatul Dr. *Schalk*, care între altele a dis, „că gura lui Pezzey a amuțit, cadavrul sĕu însĕ ridică acuse grave. Agitațiunea în Tirol nu este, cum a dis guvernorul, o agitațiune artificială, pămêntul în care e îngropat Pezzey trebue sĕ rĕmână german".

Séra au avut loc demonstrațiunĭ mai micĭ înaintea primăriei, provocate de deputații din „Reichsrath"-ul austriac Stein, Berger și Schalk. Intervenind miliția și gendarmeria, care e în permanență consignată, ordinea a fost restabilită.

Demonstrațiunĭ antiitaliene mai marĭ au aranjat Germanii din orașele Linz și Eger. Studenții germanĭ din Graz în numĕr de vre-o 1000 au spart geamurile unui restaurant italian. Intervenind poliția a urmat o încăerare, în decursul căreia un sergent și un hamal au fost rănițĭ. Ordinea a fost în curênd restabilită.

Era de prevĕdut că și poporațiunea italiană a Austriei va aranja marĭ manifestațiunĭ drept rĕspuns la atitudinea provocătóre a Germanilor. In *Trient* s'a ținut o mare întrunire de protestare sub presidiul vice-primarului Dr. Bertolini, la care au luat parte toțĭ deputații italienĭ. Intrunirea a protestat energic contra guvernului și magistratului din Innsbruck și a cerut transpunerea facultății italiene din Innsbruck la Trient. In *Triest* au făcut Italienii în decursul representațiunii teatrale de Duminecă séra din teatrul Verdi de asemenea marĭ demonstrațiunĭ.

Evenimentele din Innsbruck au aflat un viu echou și în Italia și în deosebĭ în orașul *Milano*, unde mai multe sute de studențĭ italienĭ au demonstrat înaintea edificiului consulatului austro-ungar, ardênd și douĕ drapele negre-galbene.

Tulburările din Innsbruck au causat mare agitațiune în deosebĭ în sînul partidelor germane din Reichsrath. Deputații partidului poporal german Dr. Derschatta și Dr. Erler au avut o convorbire mai lungă cu ministrul president Koerber, cerênd de la acesta *imediata închidere a facultății italiene din Innsbruck, retragerea ordinațiunei guvernului cu privire la înființarea acestei facultățĭ și rechemarea guvernorului Tirolului Schwarzenau din postul sĕu*. Ministrul Koerber a declarat, că înainte de tóte vrea sĕ redea orașului Innsbruck liniștea, pentru a puté lua apoi în liniște mĕsurile, carĭ se vor impune, nu póte decĭ împlini cele cerute.

Din causa acésta partidele germane sunt din cale afară agitate și vor începe o luptă hotărîtă contra guvernului.

Studenții germanĭ din Viena au arangiat la 7 Nov. o mare *demonstrațiune antiitaliană* în aula universității. La finea demonstrației, au cântat „*Wacht am Rhein*". Studenții *sêrbĭ* și *croațĭ* n'au vrut sĕ-șĭ ia jos chipiurile când s'a cântat imnul. Din causa acésta mulțĭ din ei au fost *dațĭ afară*.

Deputatul radical ceh *Baxa* a adresat studenților italienĭ din Innsbruck o telegramă, în care în numele partidului sĕu asigură pe Italienĭ de *simpatiile Cehilor* în lupta față cu *adversarul comun* și cu *intoleranța germană*.

»Noi, cei fără prihană.«

Diarul „Az Ujság", organul ministrului președinte Tisza, trecênd peste miseriile de guvernament și nemulțumirile adêncĭ, de carĭ laboréză straturile întinse ale populației din Ungaria, îșĭ ia un aer de „Catone" și censuréză cu ironie suverană miseriile din Austria și Franța. Etă cum apreciéză organul guvernamental sistemul de guvernament austriac din incidentul tulburărilor din Innsbruck — și apoi pe cel frances din incidentul scandalurilor din cameră:

Puțin ne pasă — dice „*Az Ujság*" — cu ce sistem se guvernéză în Austria, constatăm însĕ că sistemul cu care se guvernéză, nu e norocos.

Germanii austriacĭ au scăpat de mult frîuele din mână. Este regretabil acésta, dér au meritat'o, fiind că bâjbăiau cu aroganță în tóte părțile și ne supărau adesea mai ales pe noi. Frânele scăpate le hărțuesc acum tóte naționalitățile austriace, ér guvernarea o conduc nisce biurocrațĭ mai mult séu mai puțin dibacĭ. Din specia acésta *Koerber* este unul dintre cei mai dibacĭ. Póte tocmai din causa acésta are mai multe buclucurĭ. Ișĭ imaginéză că într'o țéră nedisciplinată totul va merge ca pe ciripie, cum merge într'un biurou disciplinat. Insĕ nu merge. Etă ca pildă casul de la Innsbruck!.. Facultatea italiană din Innsbruck a fost o *concepție nenorocită biurocratică*, din care negreșit trebuia sĕ resulte o nenorocire.

* * *

Despre Franța:

Republică fără moravurĭ republicane! Armată puternică permanentă fără domnitor încoronat cu autoritate supremă! — Cum se potrivesc una cu alta? Eac'așa, cum vedem că se potrivesc în Franța!.... Infamiile nu vor avé sfîrșit cât timp republica va ține o armată mare, séu cât timp armata cea mare nu va trânti republica.

Raportul semestral
al viceșpanului comitatului Brașov.

— Urmare. —

In urma propunerei chemistului specialist convocat la pertractare, s'au luat de către esmisul comit. Făgăraș împreună cu exmisul comit. Brașov la 24 Octomvrie 1901, probe, éră pertractarea sus-amintită amĕsurat cererei părților s'a amânat, fixată fiind prin publicațiunea din 17 Octomvrie 1901 pe diua de 25 Novembre 1901, apoi la 16 Novembre amânându-se din nou pe timp nedeterminat, n'a mai fost fixată din nou până în diua de adĭ; asupra analisării probelor de apă luate, respective asupra resultatelor acestei analise nu s'a putut câștiga nicĭ o informațiune.

Vice-șpanul a adresat Ministeriului r. u. de interne rugarea, atât în numele sĕu, cât și al comunelor interesate, ca de acord cu domnul ministru de agricultură sĕ dispună, ca din partea autorității competente de concesionare a comitatului Făgăraș sĕ se fixeze ținerea pertractării la fața locului pentru concesionarea definitivă a dreptului de folosința apei pe séma fabricei din cestiune și pentru statorirea curățirei apei cât mai curînd, pentru-ca astfel sĕ fie apărate interesele vitale ale comunelor interesate și sĕ se pótă orienta pe basa planurilor de curățire a apei murdare, cum are sĕ se modifice pe viitor curățirea actuală nemulțămitóre.

La 22 Iulie s'au luat de nou probe de apă din Bârsă și conform unei analise sosite, apa nu este potrivită nicĭ pentru consumațiunea ómenilor, nicĭ a animalelor.

Comunicațiunea Rețeaua drumurilor comunale face 303·841 km. Rețeaua nu s'a stabilit definitiv în comunele Vulcan, Hĕrman și Preșmer, de óre-ce pe teritoriul lor este încă în curgere comasarea. Rețeaua căilor publice a orașului Brașov s'a sporit cu 4·042 km. la un loc prin luarea a 3 drumurĭ noue. Lungimea drumurilor din comuna Helchiu s'a sporit la un loc cu 4·329 km. prin luarea a patru strădĭ și a unui drum, care cade afară de teritoriul intern al comunei. In Codlea s'a luat în rețeaua căilor publice un drum nou de 1·400 km. lung și în comuna Zizin un drum nou de 0·940 km. de lung. Lungimea drumurilor publice stabilită în 1902 (293·110 km.) s'a sporit în anul curent cu 10·711 km. Conscripțiunea muncei publice comunale, rĕscumpĕrarea ei, încassarea sumei de rĕscumpĕrare sunt regulate prin regulament special, care a fost aprobat cu ordinul domnului ministru de comerciŭ r. u. din 31 Octomvrie 1894 nr. 77254/94.

In scopul statorirei pe base reale a deviselor de cheltuielĭ s'a dispus ca drumurile sĕ fie luate în vedere pentru ca sĕ se controleze rețeaua drumurilor și construirea lor sistematică și pentru aceea ca sĕ se stabilésca acele principii după care sĕ se compună devisele de cheltuielĭ. Astfel s'a pregătit în fie-care comună plan detailat, după care în 4—5 anĭ se póte construi rețeaua întrégă. Pe basa acestui devis de spese real devine ușóră controla și compunerea rațiociniului detailat.

Construcțiunile technice și podețele au fost esaminate și în cursul periodului espirat. Starea lor în general luat este mulțămitóre.

Alte momente însemnate. Un ordin al viceșpanului arată modalitățile de regulare pentru producțiunea și punerea în vîndare a *laptelui*. Acest ordin și acéstă instrucțiune face obligătorii astfel de disposiții, prin carĭ se póte evita aducerea în vîndare a laptelui și productelor de lapte de calitate rea, manipulate necurat séu carĭ pot causa bóle contagióse. Prin controlarea strictă însĕ vor fi pedepsițĭ aspru toțĭ aceia, carĭ încércă sĕ falsifice laptele séu productele de lapte. —

(Va urma.)

Bibliografie.

„Cartea sănătății", de Dr. Ștefan *Erdélyi* Orăștie „Tipografia nouă" 311 paginĭ. Prețul 3 corónе.

Cartea acésta, menită a servi ca manual de șcólă pentru șcólele superióre și preparandiile de fete în același timp servesce și ca povățuitor higienic pentru orĭ-ce femeie cultă. Ea îmbrățișéză tóte cunoscințele trebuitóre pentru a-se păzi de bóle și a-se îngriji în cas de îmbolnăvire. D-l S. *Stoica* însărcinat a face recensiunea acestei opere în secția scientifică a „Asociațiunei" se esprimă forte favorabil asupra ei și îșĭ încheie recensiunea cu următórele cuvinte:

„In urma acestor amintite pe scurt, cartea sănătății scrisă de d-l Dr. Stefan *Erdélyi* în adevĕr corĕspunde scopului pentru care e menită, a servi ca studiu pentru orĭ și cine, nu numai pentru fetele de la institutele mai înalte și preparandii. O recomandăm decĭ cu tótă căldura femeilor nóstre inteligente și salutăm cu bucurie aparițiunea acestei lucărĭ atât de interesante în literatura nóstră românéscă".

„Caractere morale". Acéstă carte atât de instruitivă, bine scrisă și folositóre, mai ales pentru tinerimea din școlele medii, scrisă de reposatul profesor de limba română Ioan Popea dela gimnasiul nostru din Brașov se găsesce la librăriile și la tipografia nóstre din Brașov precum și la celelalte librării române din țéră și este una din cele mai potrivite cărți pentru premii. Dér nu numai pentru băeți, ci și pentru fete acéstă carte este de mare preț pentru înmulțirea cunoscințelor și formarea caracterului lor.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri, că la dorința vĕduvei autorului reposat, acéstă carte se vinde cu prețul moderat de 2 coróne esemplarul (plus 20 bani porto).

ULTIME SCIRI.

Londra, 8 Noemvrie. O depeșă din *Cifu* a diarului „Daily Telegraph" anunță, că Japonesii ar fi cucerit forturile interne de la Port-Arthur.

Tokio, 8 Noemvrie. In oraș s'a rĕspândit svonul, că Port-Arthurul a cădut.

Londra, 9 Noemvrie. Scirile despre căderea Port-Arthurului nu sunt confirmate încă. Cât timp Rușii vor dispune de posițiunile întărite și de bateriile de la spatele fortului Erlungșan, ei vor puté sĕ resiste încă mult timp atacurilor inimice.

Innsbruck, 8 Noemvrie. Caporalul de vînătorĭ Luigi *Mattio* a recunoscut la interogatoriu, că el a străpuns cu baioneta pe pictorul *Pezzei*.

Petersburg, 8 Noemvrie. Amiralul *Skrydlow* a plecat din Vladivostok la Mukden, ca sĕ confereze cu Kuropatkin.

Cifu, 9 Noemvrie. Asalturile contra Port-Arthurului au fost reluate Sâmbătă. Japonesii au mai cucerit trei forturĭ. Faimele despre căderea cetății sunt neadvĕrate.

Diverse.

7000 lei pentru o representație. — Printre artiștii înscrișĭ la Metropolitan din New-York, este și tinărul Enric Carusso, care s'a angajat sĕ dea în fie-care an în America, timp de 4 ani, o serie de 40 representațiuni.

Carusso va percepe 280.000 lei pe an; și tóte cheltuelile plătite pentru dânsul, soția sa, cei doi copii și servitorĭ ai sĕi.

Fericitul artist italian intervievat a povestit că e al 21-lea fiu al unui modest funcționar, că este în vêrstă de 31 ani, că a debutat în mod clandestin acum dece ani într'un mic teatru din Napoli, și că era plătit cu 21 lire de representație. Acum fie-care representație a lui Carusso este plătită cu 7000 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Câştigul principal în cas favorabil **1.000,000 Coróne. (Un Milion Cor.)**

Losurĭ pentru tragerea din 24 şi 25 Noemvrie a

XV LOTERIĬ DE CLASSĂ

se capĕtă la firma

Braşov **MIHALOVITS & NUSSBÄCHER** Braşov cât timp va ţiné provisia losurilor.

Costul unuĭ los de clasa I. este

	1/1	1/2	1/4	1/8
corone	12.—	6.—	3.—	1.50
Lei noi	12.80	6.40	3.20	1.60

La trimiterĭ cu posta se socotesce şi porto.

PUBLICAŢIUNE.

referitóre la plătirea restanţelor de dare

Se aduce la cunoscinţă publică cum-că direcţiunea financiară reg. ung. prin nr. 37167—904 **a ordonat transferarea şi vîndarea prin licitaţie a pemnelor (zălógelor) de dare.**

Decĭ sunt provocaţĭ aceia, carĭ sunt în restanţă cu dare, că în interesul lor sĕ plătéscă restanţa dării inclusive quartalul al III al anului 1904 până în 15 Novembre a. c. căcĭ la din contră obiectele de pemn se vor cassa fără considerare şi se vor vinde publice.

Braşov, în 2 Noemvrie 1904.

1—3 *Perceptoratul orăşenesc*

Salon de modă.

Am onórea a ofera P. t. public de Dame, un bogat asortiment de

Pălării de Dame

pentru Sesonul de iarnă.

Modele de cele mai nouĕ din Viena şi Paris. **Un magazin complet de pălăriĭ de copiĭ, bonete de teatru**, şi de copiĭ, tóte

cu preţurĭ fórte moderate.

Pălăriĭ vechĭ sĕ **moderniséză ieftin**

după moda cea din urmă.

Apelând la sprijinul On. dame sunt cu tótă stima

Rosa Weiss

6—8.1537. Braşov, Strada Porţi nr. 16.

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans."

Un harnic comis manufacturist cu praxă **mai îndelungată,** află imediat aplicare, sub condiţiunĭ favorabile, la **IOAN COMŞA & Fiu** Sĕlişte. 1—3 ,1555

La esposiţiile hygienice din Cairo în anul 1895 şi în Londra la anul 1896 a fost premiat

Spirtul Reuma a lui Widder

cu diploma de onóre şi cu medalie de aur.

Probat de capacitătĭ medicale şi întrebuinţat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA

şi FLUID de PUTERE,

are efect sigur la tóte părţile corpului şi anume: contra reumatismului. durere de nervĭ. şoldină, işchias, asthmă ş. a.

În multe casurĭ efectul este atât de mare, că după o fricţiune încetéză durerile.

Durerĭ de dinţĭ şi **cap** vindecă in 5 minute

Preţul unei sticle cu instrucţie 1 corónă, sticle mai marĭ cu 2 cor. 40 banĭ.

Depou principal în Budapesta: la farmacia D-lui **Josif Török** Király-utcza nr. 12., şi Andrassy körut nr. 26, şi la d-l Dr. **A. Egger,** Váczi kürut 17.

asemenea în tote farmaciile din provinţă, precum şi la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátoralja-Ujhely.

Comanda din provincie se efectuéză prompt.

Depou în Braşov: la Victor Roth, farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Cohalm: la E. Victor Milas.

7—20,1532.

CUI ÎĬ PLACE

o faţa delicată şi curată, fără pistrui o piele móle şi un teint trandafiriu? Acela sĕ se spele în fie-care di cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife"

(Marca: 2 minerĭ.)

dela Bergmann & Co. in Dresden şi Tetschen a/E.

Se capĕtă bucata cu 80 banĭ,

în farmaciile:

VICTOR ROTH la „Ursu",
FR. STENNER la „Leu",
JUL. HORNUNG la „Arap",
TEUTSCH & TARTLER drog. } în Braşov;
farmacia W. LINGNER,
J. B MIRSELBACHER sen. } în Sighişóra.

AVIS!

Am onórea a aduce la cunosciinţa On. public, că am cumpĕrat recunoscuta

Cofetăria Seidel.

Experienţele câştigate în decurs de mai mulţĭ anĭ în cele mai de frunte cofetăriĭ indigene şi din streinătate, mĕ pun în plăcută posiţie de a putea produce în branşa acésta articole eschisite.

Recomand cu deosebire:

Inghetată în forme (Parfé şi Créme). Torte lucrate fórte cu gust. Prăjiturĭ la ciai, şi prăjiturĭ micĭ — Kugler, cea mai bună calitate, próspete.

Asemenea se află:

Bombóne fine. Marca cea mai bună. Licherurĭ şi vinurĭ spaniole.

Mĕ voiu sili a satisface cerinţele cele mai exagerate servind **cafea** şi **chocoladă** cea mai bună.

Invitând On. public la o gustare, sunt convins, că mĕ va onora cu o cercetare continuă.

Cu tótă stima

Friedrich Flagner,

cofetar,

Têrgul cailor Nr. 32.

Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu sĕu **Cheia**

Săpunul cel mai bun şi cu spor

şi prin urmare şi

cel mai ieftin.

Nu conţine ingredienţe strĕine vĕtămătóre.

Se capĕtă pretutindenĭ

La cumpĕrare sĕ se observe, ca pe fie care bucată de săpun sĕ fie numele **„Schicht"** şi una din mărcile sus indicate.

20—00.(725)

In **24 Noemvrie a. c.** se începe un nou ciclu al **loteriei de clasă ung.** la care se vor trage din nou

câştigurĭ de 14 milióne 459,000 coróne.

Invitĕm la participarea acestei loteriĭ, care representă cele mai **marĭ şanse de câştig** din lume, şi oferim din puţinele losurĭ cu **numerĭ de noroc** ce le mai avem:

Un los întreg à cor. 12·—, o jumĕtate à cor. 6·—, un pĕtrar à cor. 3·—, o optime à cor. 1·50 banĭ.

Câştigul cel mai mare în casul norocos este

Un milion de Coróne.

Casă de bancă **JACOB L. ADLER & FRATE, Braşov.**

(Casa de bancă Jacob L. Adler & Frate în Braşov representă cea mai mare colectură principală a loteriei de clasă ung. din provincie şi-au plătit deja clienţilor sĕi prompt şi culant câştigurĭ principale de 200,000, 100,000, 70,000, 30,000, 20,000, 10,000 Coróne etc.).

(1534) 5—10.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.